

9. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 2. DÖNEM 1. YAZILI ORTAK SINAV PROVASI SORULARI
(SORULAR MEB'İN YAYIMLADIĞI 9. SINIF ORTAK SINAV SENARYOSUNA GÖRE DÜZENLENMİŞTİR.)

1. Aşağıda Üç Şanslı Tüccar masalından bir parça verilmiştir.

Bir varmış bir yokmuş. Develer düzü severmiş. Çiftçiler ekin ekermiş. Yer üfürür, su götürür, yelkenliler dolaşmış denizde. Dağda yaşayan bilir mi denizi görmeden? Denizle benzi ayırır mı bilmeyen? Bendeniz biliyorum o beniz anlıyor, her sözü boşa dinliyor. Ben diyorum balıkçılar balık tutar denizde. O söylüyor balık diye diye renk kalmadı benizde. Ayrıca köpeğe tasma, bahçeye asma gerek.

Masal türünün üç özelliğini parçadan hareketle yazınız.

-
-
-

2. “Çalışkanlık” temalı en az beş cümleden oluşan bir masal yazınız. (Masalın cümle sayısı, verilen konu, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

ATEŞTEN GÖMLEK

Ayşe'nin gidişi bende garip bir hürriyet hissi uyandırdı. Anladım ki hakikat Anadolu'ya yalnız Ayşe'nin yanında bulunmak, ona bir nevi ağabeylik, bekçilik vazifesi etmek için gelmedim. Ayşe'nin karşısında, Ayşe'nin kalbinde belki mevkiimin menfi olması mukadderdi. Fakat Ayşe'nin İzmir yolunda dövüşen, yaşayan ve ölenlere bakarken yeşil gözlerinde hâsıl olan yumuşak şey, benim için de hâsıl olsun istiyordum. Hiç olmazsa beni de ebediyen Hariciye'nin silik bir kâtibi görmesin. Beni de er ve mert olarak tanısin. Hatta kardeşi Cemal'in yaralarından, harp menakıbımdan ihtilâl sergüzeştlerinden bahsederken sesinde titreyen kardeşten ziyade kadın gururu benden de bahsederken hâsıl ol.

3. Halide Edip Adıvar'ın *Ateşten Gömlek* adlı romanından bir parça alınmıştır. Bu parçadan hareketle “menfi”, “ebediyen” sözcüklerinin anlamlarını, “hürriyet” sözünün zıt anlamlısını belirtiniz.

Menfi:

Ebediyen:

Hürriyet:

Üsküdar'dan sonra gecenin tam saltanatı başladı. Tepelerde keskin sokak fenerlerinin hudutlandığı büyük ev kitleleri, aralarındaki karanlık uçurumlarıyla olduklarından daha haşın, daha esrarlı ve hayali görünüyordular. İskele meydanları daha geniş bir hayat vadeden ışıklarıyla bu âhengi kırıyordu. Hemen her penceresi aydınlık, çok eski bir yalı, uzun zaman suda kalmış, bütün kesafetini kaybetmiş bir cisim gibi önlerinden geçti

4. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur* adlı romanından alınan bu parçada “roman”ın yapı unsurlarından hangisi üzerinde durulmuştur? Bu yapı unsuru anlatım yöntemlerinden hangisinden yararlanılarak verilmiştir?

...O gece sabaha kadar, bütün gece ateş Dikenlidüzü'nde Kınalıtepe'den Yıldıztepesi'ne, suyun gözünden Kabaağaca, öteki köylere, ta aşağılara, Çürükpınar'a kadar dolandı durdu. Koca bir aydınlık düzlüğü yalıyordu. Sonra Alidağ'ın tepesinde bir top ateş gözüktü. Kocaman bir top ateş. Kuyruk yıldızı gibi dönen, kıvılcımlar saçan bir top ateş... Alidağ'ın tepesi gün vurmuş gibi ağarıverdi. Apaydınlık. Köylüler bu işe şaşılar. Memed de şaştı.”

5. *İnce Memed* romanından alınan bu parçada anlatım biçimlerinin hangisinden yararlanılmıştır?

Bazı ortamlarda birilerinin her şeyi kendi yaşamının şölenini oluşturmak için oranın buranın kültürünü benim kültürüm gibi aktarması nedir ki?

6. Bu parçada yer alan zamirlerin (adılların) çeşidini belirtiniz.

Çoğumuz kuruyemiş dükkânlarına girince ne alacağımızı bilsekte ışıklar altında göze güzel gelen, iştah kabartan tatlılara yöneliriz. Yine çoğumuz birşey alacakken hem evden ısmarlanan hemde canımızın çektiği tatlıyı alınca illa ki hesap kabark gelir ve şaşkınlıkla mutluluk arasında hesabı öderiz.

7. Bu parçada yer alan yazım yanlışlarını bulunuz ve doğru yazımları yazınız.

8. Aşağıdaki cümlelerde ayraç ile bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

a- Başarı () zeki insan olmaktan ziyade karşılaşılan zorluklardan yılmamak () çözüm peşinde koşmaktır.

b- İnkumu () nun bu kadar popüler olmasının nedeni nedir () Bence orada pırıl pırıl denizin () yemyeşil bir vadinin varlığının olması ()

A:

B:

SÜRE YAYINLARI ZÜMRESİ

9. SINIF TÜRK DİLİ VE EDEBİYATI 2. DÖNEM 1. YAZILI ORTAK SINAV PROVASI SORULARI

CEVAP ANAHTARI

(SORULAR MEB'İN YAYIMLADIĞI 9. SINIF ORTAK SINAV SENARYOSUNA GÖRE DÜZENLENMİŞTİR.)

1. Aşağıda Üç Şanslı Tüccar masalından bir parça verilmiştir.

Bir varmış bir yokmuş. Develer düzü severmiş. Çiftçiler ekin ekermiş. Yer üfürür, su götürür, yelkenliler dolaşmış denizde. Dağda yaşayan bilir mi denizi görmeden? Denizle benzi ayırır mı bilmeyen? Bendeniz biliyorum o beniz anlıyor, her sözü boşa dinliyor. Ben diyorum balıkçılar balık tutar denizde. O söylüyor balık diye diye renk kalmadı benizde. Ayrıca köpeğe tasma, bahçeye asma gerek.

Masal türünün üç özelliğini parçadan hareketle yazınız.

- Masallar bir tekerleme ile başlar ve genellikle bu tekerlemeler asıl masaldan bağımsızdır.
- Masallarda zaman unsuru belirsizdir.
- Masallarda akıcı bir üslup söz konusudur ve sözcüklerde ses uyumlarına yer verilir.

2. “Çalışkanlık” temalı en az beş cümleden oluşan bir masal yazınız. (Masalın cümle sayısı, verilen konu, türün özellikleri, fikir, tutarlılık, bütünlük, üslup ile imla ve noktalama kurallarına uygunluk bakımından değerlendirilecektir.)

Bir varmış bir yokmuş, evvel zaman içinde kalbur saman içinde bir arı ve bir kelebek varmış. Bu iki hayvan çok zıt iki karaktermiş. Kelebek, günlerini ormanda ağaçların arasında gezerek ve tatlı rüyalar gördüğü uykuda geçirirmiş. Arı, hiç durmadan çalışır bal yapmak için çeşit çeşit ağaçların çiçeklerine konup da polenlerden malzeme toplar bal yapmaya çalışmış. Günlerden bir gün kelebek arıdan bal istemiş çünkü çok acıkmış. Arı da kelebeğe tatlı düşler ve gezişlerle zamanını harcayacağına sen de biraz çalış, demiş ve kelebeğin isteğini reddetmiş. Kelebek de oracıkta açlıktan bayılıvermiş.

ATEŞTEN GÖMLEK

Ayşe'nin gidişi bende garip bir hürriyet hissi uyandırdı. Anladım ki hakikat Anadolu'ya yalnız Ayşe'nin yanında bulunmak, ona bir nevi ağabeylik, bekçilik vazifesi etmek için gelmedim. Ayşe'nin karşısında, Ayşe'nin kalbinde belki mevkiimin menfi olması mukadderdi. Fakat Ayşe'nin İzmir yolunda dövüşen, yaşayan ve ölenlere bakarken yeşil gözlerinde hâsıl olan yumuşak şey, benim için de hâsıl olsun istiyordum. Hiç olmazsa beni de ebediyen Hariciye'nin silik bir kâtibi görmesin. Beni de er ve mert olarak tanısin. Hatta kardeşi Cemal'in yaralarından, harp menakıbımdan ihtilâl sergüzeştlerinden bahsederken sesinde titreyen kardeşten ziyade kadın gururu benden de bahsederken hâsıl ol.

3. Halide Edip Adıvar'ın Ateşten Gömlek adlı romanından bir parça alınmıştır. Bu parçadan hareketle “menfi”, “ebediyen” sözcüklerinin anlamlarını, “hürriyet” sözünün zıt anlamlısını belirtiniz.

Menfi: Kötü

Ebediyen: Sonsuza dek

Hürriyet: Esaret

Üsküdar'dan sonra gecenin tam saltanatı başladı. Tepelerde keskin sokak fenerlerinin hudutlandığı büyük ev kitleleri, aralarındaki karanlık uçurumlarıyla olduklarından daha haşin, daha esrarlı ve hayali görünüyordular. İskele meydanları daha geniş bir hayat vadeden ışıklarıyla bu âhengi kırıyordu. Hemen her penceresi aydınlık, çok eski bir yalı, uzun zaman suda kalmış, bütün kesafetini kaybetmiş bir cisim gibi önlerinden geçti

4. Ahmet Hamdi Tanpınar'ın *Huzur* adlı romanından alınan bu parçada “roman”ın yapı unsurlarından hangisi üzerinde durulmuştur? Bu yapı unsuru anlatım yöntemlerinden hangisinden yararlanılarak verilmiştir?

Romanın yapı unsuru olan mekân üzerinde durulmuştur. Betimleyici anlatım yönteminden yararlanılarak mekân unsuru verilmiştir.

...O gece sabaha kadar, bütün gece ateş Dikenlidüzü'nde Kınalıtepe'den Yıldıztepesi'ne, suyun gözünden Kabaağaca, öteki köylere, ta aşağılara, Çürükpınar'a kadar dolandı durdu. Koca bir aydınlık düzlüğü yalıyordu. Sonra Alıdağ'ın tepesinde bir top ateş gözüksü. Kocaman bir top ateş. Kuyrukıldızı gibi dönen, kıvılcımlar saçan bir top ateş... Alıdağ'ın tepesi gün vurmuş gibi ağırdı. Apaydınlık. Köylüler bu işe şaşılar. Memed de şaşıtı.”

5. *İnce Memed* romanından alınan bu parçada anlatım biçimlerinin hangisinden yararlanılmıştır?

Betimleme.

Bazı ortamlarda birilerinin her şeyi kendi yaşamının şölenini oluşturmak için oranın buranın kültürünü benim kültürüm gibi aktarması nedir ki?

6. Bu parçada yer alan zamirlerin (adılların) çeşidini belirtiniz.

Birileri: belgisiz zamir, **şey:** belgisiz zamir, **kendi:** dönüşlülük zamiri; **oranın, buranın:** işaret zamiri, **ben:** kişi zamiri, **nedir:** soru zamiri

Çoğumuz kuruyemiş dükkânlarına girince ne alacağımızı bilsekte ışıklar altında göze güzel gelen, iştah kabartan tatlılara yöneliriz. Yine çoğumuz birşey alacakken hem evden ısmarlanan hemde canımızın çektiği tatlıyı alınca illa ki hesap kabarıp gelir ve şaşkınlıkla mutluluk arasında hesabı öderiz.

7. Bu parçada yer alan yazım yanlışlarını bulunuz ve doğru yazımları yazınız.

Kuru yemiş, bilsek de, bir şey, hem de, illaki

8. Aşağıdaki cümlelerde ayraç ile bırakılan yerlere uygun noktalama işaretlerini getiriniz.

a- Başarı () zeki insan olmaktan ziyade karşılaşılan zorluklardan yılmamak () çözüm peşinde koşmaktır.

b- İnkumu () nun bu kadar popüler olmasının nedeni nedir () Bence orada pırıl pırıl denizin () yemyeşil bir vadinin varlığının olması ()

A: (;) (,)

B: (') (?) (,) (...)

SÜRE YAYINLARI ZÜMRESİ